

BEOS-2287/25

Warszawa, 5 grudnia 2025 r.

Do druku nr 1963

WYDZIAŁ ODRUCHI SEJMU
SPS-III.020.334.16.2025
I dz.
Data wpływu 05.12.25r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie oceny skutków regulacji komisijnego projektu ustawy
o zmianie ustawy o radcach prawnych
(druk sejmowy nr 1963)**

Na podstawie art. 34 ust. 9a uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r.
– Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.)
sporządza się następującą opinię:

I. Problem, który zamierzają rozwiązać Wnioskodawcy

Na podstawie uzasadnienia projektu i deklarowanych skutków regulacji (DSR) można wskazać, że proponowana ustawa służy rozwiązaniu problemu polegającego na niedostosowaniu obowiązującej ustawy dotyczącej wykonywania zawodu przez radców prawnych do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. W szczególności dotyczy to kwestii takich jak: ochrona danych osobowych; ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej; status aplikanta radcowskiego; wykorzystanie środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość; wykonalność prawomocnych i kończących postępowanie orzeczeń sądu dyscyplinarnego; nieuprawnione posługiwanie się tytułem zawodowym „radca prawny”. W ocenie Wnioskodawców przyjęcie projektowanych przepisów przyczyni się do podniesienia zaufania społecznego do zawodu radcy prawnego i standardu wykonywania tego zawodu, a także do zwiększenia efektywności działania samorządu zawodowego.

II. Rozwiązanie rekomendowane przez Wnioskodawców

W art. 1 projektu przewiduje się zmianę ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych¹ (dalej: ustawa lub u.r.p.).

Proponowane zmiany ustawy dotyczą w szczególności:

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 499.

- 1) zachowania tajemnicy zawodowej oraz przetwarzania danych osobowych (zmieniane art. 5a, art. 5b, art. 5c, a także dodawane art. 5d i art. 5e ustawy); w projekcie przewidziano m.in. rozszerzenie zakresu obowiązku ochrony tajemnicy zawodowej także w przypadku gdy z żądaniem ujawnienia informacji uzyskanych przez radcę prawnego w związku z udzielaniem pomocy prawnej występują inne podmioty niż Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 2) zasad podlegania przez radców prawnych obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za wyrządzone szkody (zmieniane art. 22⁷, art. 22⁸, art. 60 oraz art. 64 ustawy); nowelizacja wprowadza w tym zakresie ubezpieczenia grupowe (umowa zawierana będzie na rachunek radców prawnych przez Krajową Izbę Radców Prawnych) z możliwością rezygnacji na rzecz ubezpieczenia indywidualnego;
- 3) statusu aplikanta radcowskiego w okresie od podjęcia uchwały o wpisie na listę radców prawnych do czasu ślubowania (zmieniany art. 35¹ ustawy); w projekcie określono, że osoba wpisana na listę radców prawnych, która nie złożyła jeszcze ślubowania, będzie mogła wykonywać przez określony czas uprawnienia aplikanta radcowskiego;
- 4) zasad odbywania posiedzeń oraz podejmowania uchwał przez organy samorządu, Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych oraz prezydium rad okręgowych izb radców prawnych (zmieniany art. 45 oraz dodawany art. 45¹ ustawy); projekt wprowadza m.in. możliwość odbywania tzw. hybrydowych posiedzeń, w czasie których niektórzy uczestnicy będą mogli korzystać ze środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość;
- 5) zmian w zakresie wykonalności prawomocnych i kończących postępowanie orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych (zmieniany art. 62² oraz art. 62⁵ ustawy); projekt wprowadza m.in. natychmiastową wykonalność prawomocnego i kończącego postępowanie orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz znosi bezwzględną suspensywność kasacji w sprawach dyscyplinarnych radców prawnych;
- 6) wprowadzenia przepisu karnego dotyczącego nieuprawnionego posługiwania się tytułem zawodowym „radca prawny” (dodawany art. 74² ustawy).

W art. 2-4 projektu zawarte są przepisy przejściowe. Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

III. Inne rozwiązania rozważane przez Wnioskodawców

Wnioskodawcy rozważali alternatywne rozwiązania, w szczególności:

- 1) w odniesieniu do ochrony danych osobowych rozważano wprowadzenie rozwiązań szczególnych, określających m.in. termin przechowywania danych osobowych dla egzaminów wstępnych i zawodowych, a także na potrzeby realizacji umowy od odpowiedzialności cywilnej, czy też

w przypadku danych przetwarzanych przez radców prawnych w ramach wykonywania zawodu;

- 2) w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej radców prawnych rozważano trzy możliwe rozwiązania: wyłącznie ubezpieczenia indywidualne; ubezpieczenia grupowe z możliwością rezygnacji na rzecz ubezpieczenia indywidualnego; wyłącznie ubezpieczenia grupowe;
- 3) w odniesieniu do statusu aplikanta radcowskiego w okresie od podjęcia uchwały o wpisie na listę radców prawnych do czasu ślubowania analizowano rozwiązanie polegające na ustanowieniu wygaśnięcia uprawnień osoby, która uzyskała uchwałę o wpisie, ale nie złożyła ślubowania przed upływem zaproponowanego w projekcie terminu, jeśli ślubowanie nie było złożone z winy tej osoby;
- 4) w zakresie trybów odbywania posiedzeń i podejmowania uchwał analizowano uregulowanie jedynie trybu w pełni zdalnego (bez tzw. trybu hybrydowego);
- 5) w odniesieniu do zasad odpowiedzialności w związku z posługiwaniem się w sposób nieuprawniony tytułem zawodowym analizowano wprowadzenie podtypu wykroczenia przywłaszczenia tytułu zawodowego w zawodach zaufania publicznego, zagrożonego wyższą karą.

Wnioskodawcy przedstawili w DSR szczegółową analizę dotyczącą możliwości wprowadzenia konkretnych rozwiązań alternatywnych.

IV. Rozwiązania przyjmowane w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE

Ze względu na charakter projektowanej zmiany, wynikającej z uwarunkowań o charakterze wewnątrz krajowym (potrzeba dostosowania obowiązującej ustawy dotyczącej wykonywania zawodu przez radców prawnych do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych) oraz na brak odrębnego, obok adwokatów, zawodu radcy prawnego w większości państw członkowskich UE, nie ma konieczności dokonania analizy porównawczej z rozwiązaniami stosownymi w innych państwach.

V. Skutki prawne projektowanej ustawy

1.

Rozwiązania zawarte w projekcie mają częściowo charakter porządkujący i doprecyzowujący, częściowo zaś zawierają nowe treści. Do rozwiązań mających charakter porządkujący i doprecyzowujący należy np. nowelizacja art. 62² u.r.p. (dotyczącego wykonalności prawomocnych orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, rozpatrującego sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Radców Prawnych i rad okręgowych izb radców prawnych) polegająca na doprecyzowaniu zakresu orzeczeń podlegających zaskarżeniu w trybie kasacji. Takim rozwiązaniem są też projektowane art. 5d i 5e określające, kto jest

administratorem danych przetwarzanych w związku z realizacją zadań i obowiązków wynikających z ustawy oraz dotyczące sposobu wykonywania przez Krajową Izbę Radców Prawnych oraz okręgowe izby radców prawnych obowiązków informacyjnych wynikających z RODO². Do rozwiązań zawierających nową treść normatywną należy np. nowelizacja art. 5c u.r.p., która przewiduje zniesienie „sztywnego” 5-letniego okresu przechowywania danych osobowych na rzecz nałożenia na administratora danych obowiązku przeglądu przetwarzanych danych co 5 lat (określenie w ten sposób zasad retencji danych), projektowany art. 45¹ umożliwiający odbywanie organom samorządu radców prawnych, Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych oraz prezydiom rad okręgowych izb radców prawnych posiedzeń przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość oraz podejmowanie uchwał przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub w trybie obiegowym, a także projektowany art. 74² wprowadzający na gruncie ustawy odpowiedzialność za posługiwanie się w sposób nieuprawniony tytułem zawodowym „radca prawny”. Odnosząc się do tej ostatniej kwestii, należy wskazać, że zasadnym byłoby doprecyzowanie, że projektowany art. 74² przewiduje odpowiedzialność w trybie wykroczeniowym (na co Wnioskodawcy wskazują w uzasadnieniu projektu). Artykuł 24 § 1 Kodeksu wykroczeń³ stanowi, że grzywnę wymierza się w wysokości od 20 do 5000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z kolei Kodeks karny⁴ w art. 7 § 3 przewiduje, że występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych albo powyżej 5 000 złotych, karą ograniczenia wolności przekraczającą miesiąc albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc. Z racji tego, że projektowany przepis przewiduje maksymalne zagrożenie karą grzywny w rozmiarze wielokrotnie przewyższającym 5 000 zł, wątpliwości może budzić kwalifikacja czynu. Z tych względów zasadnym byłoby dookreślenie typu czynu zabronionego poprzez doprecyzowanie, że jest to „wykroczenie” lub też wskazanie, że postępowanie o czyny tego rodzaju (określone w przepisie) toczy się według przepisów normujących postępowanie w sprawach o wykroczenia.

Projektowana regulacja zawiera również projekt aktu wykonawczego (rozporządzenia) określającego szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

Projekt był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej⁵. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu⁶.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1.

³ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, Dz. U. z 2025 r. poz. 734.

⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, Dz. U. z 2025 r. poz. 383.

⁵ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o radcach prawnych (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Maciej Tomczykiewicz)*, opinia BEOS z 7 XI 2025 r., BEOS-WPEiM-2253/25.

⁶ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o radcach prawnych (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Maciej Tomczykiewicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo*

2.

Niektóre przepisy opiniowanego projektu dotyczą zagadnień unormowanych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). W szczególności przepisy dotyczące danych osobowych normują ingerencję w prawo do ochrony życia prywatnego i rodzinnego, zagwarantowanego w art. 8. Przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego wkraczają w sferę normowaną przez art. 6 EKPC (prawo do sądu). Unormowania dotyczące wewnętrznej organizacji samorządu radcowskiego, zawarte w projekcie, pozostają poza zakresem regulacji zawartych w EKPC.

Art. 1 pkt 2 projektu przewiduje stosunkowo długie okresy przechowywania danych osobowych, a jednocześnie nakazuje administratorowi danych ich przegląd co pięć lat w celu ustalenia niezbędności ich przechowywania. Na tym tle warto rozważyć, czy okres dopuszczonej przez ustawodawcę ingerencji w sferę autonomii informacyjnej (chronioną przez art. 8 EKPC) został rzeczywiście ograniczony do niezbędnego minimum.

VI. Skutki społeczne projektowanej ustawy

A. Podmioty, na które wpływa projekt

1. Radcowie prawni – 42 971 osób wykonujących zawód⁷;
2. Aplikanci radcowscy – 5 220 osób;
3. Prawnicy zagraniczni wpisani na listę radców prawnych – 68 osób;
4. Krajowa Izba Radców Prawnych (KIRP);
5. Okręgowe Izby Radców Prawnych (OIRP) – 19 OIRP;
6. Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych (KRRP) i prezydium rad okręgowych;
7. Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP.

Ponadto ustawa będzie miała ograniczony wpływ także na policję, prokuraturę oraz wydziały karne sądów powszechnych.

Podmioty, na które będzie oddziaływał projekt, to przede wszystkim radcowie prawni, aplikanci radcowscy i prawnicy zagraniczni, jak również organy samorządu zawodowego radców prawnych takie jak:

- KIRP w zakresie zawierania grupowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
- Prezydium KRRP oraz prezydium rad okręgowych, Krajowy Zjazd Radców Prawnych, KRRP, Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgromadzenia okręgowych izb radców prawnych, rady okręgowych izb radców prawnych, okręgowe komisje rewizyjne, okręgowe sądy dyscyplinarne w zakresie zmian dot. przeprowadzania posiedzeń;

Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu, opinia BEOS z 7 XI 2025 r., BEOS-WPEiM-2254/25.

⁷ Radcowie prawni to grupa 52 852 osób, w tym 9 881 osób niewykonujących zawodu. Osoby te nie będą objęte oddziaływaniem społecznym omawianego projektu – Odpowiedź KIRP z dnia 4 listopada 2025 r. na zapytanie dot. liczebności radców prawnych.

- Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w zakresie zmian przepisów dotyczących prowadzonych przed nim postępowań.

Wpływ przepisów ustawy na podmioty prowadzące postępowanie karne (przygotowawcze i główne, jak i ewentualne odwoławcze) będzie bardzo ograniczony i dotyczyć będzie rozszerzenia przepisów karnych ustawy o radcach prawnych o projektowany art. 74².

B. Wpływ na społeczeństwo

Bezpośredni wpływ projektu na społeczeństwo będzie ograniczony do grupy zawodowej radców prawnych (w tym aplikantów i prawników zagranicznych), ich samorządu zawodowego oraz jego organów. Projekt zawiera szereg uregulowań, z których część ma charakter techniczny, zmieniający drobne aspekty codziennego funkcjonowania organów samorządu zawodowego lub niektórych radców prawnych. Zmiana, która oddziałuje na wszystkich członków tej grupy zawodowej, odnosi się do uregulowania dotyczącego ubezpieczeń radców prawnych od odpowiedzialności cywilnej. W pozostałym zakresie projekt oddziałuje tylko na pewną część wskazanej grupy zawodowej.

Skutki społeczne zróżnicowanego uregulowania kwestii ochrony danych osobowych będą bezpośrednio dotyczyć samorządu zawodowego i jego organów (projektowana zmiana ustanawia inne reguły przetwarzania danych przez organy KIRP i OIRP). Projektowane przepisy spowodują konieczność dostosowania się samorządu do tych regulacji. Zmiany te mają charakter zasadniczo techniczny, nie stanowią rewolucji w podejściu do przetwarzania danych, rozwiązują wskazane w uzasadnieniu projektu problemy ze stosowaniem aktualnie obowiązującego prawa i powinny pomóc w codziennym funkcjonowaniu samorządu zawodowego.

Węższy zakres oddziaływania, ograniczony do osób, wobec których toczą się postępowania dyscyplinarne, będą miały zmiany dotyczące sądownictwa samorządu radców prawnych. Projekt znacząco wzmacnia pozycję tego organu, wprowadza zmiany w zakresie wykonalności prawomocnych i kończących postępowanie orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Organ ten rozpatruje rocznie około 100-200 spraw⁸. Przyspieszenie wykonalności może jednak skutkować wykonywaniem orzeczeń, które będą skutecznie zaskarżane (w trudnej do określenia liczbie spraw), co będzie prowadziło do konieczności „odwracania” skutków wykonania skutecznie zaskarżonych decyzji.

Ustawa będzie wywierała bezpośredni i pozytywny wpływ na osoby, które już nie są aplikantami radcowskimi, ponieważ zostały wpisane na listę radców prawnych, ale nie złożyły jeszcze ślubowania. „W praktyce jest to okres, który – jeśli chodzi o uprawnienia takiej osoby – pozostaje poza regulacjami. Prowadzi to do paradoksalnej sytuacji, w której osoba już wpisana na listę radców prawnych – ale taka, która nie złożyła jeszcze ślubowania – ma mniejsze uprawnienia niż wtedy, kiedy była jeszcze aplikantem, bo wówczas mogła chociażby zastępować radcę

⁸ W ostatnich latach było to: 142 sprawy w 2023 r., 190 w 2022 r., 96 w 2021 r. – Zob. Portal Orzeczniczy Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych, <https://wsd.kirp.pl/> [wszystkie źródła internetowe cytowane w niniejszej opinii zostały sprawdzone 5 XII 2025 r.].

prawnego w sądzie”⁹. W myśl przepisów projektu osoby znajdujące się w takiej sytuacji utrzymają uprawnienia aplikanckie. Bez zmiany pozostanie to, że pełnię uprawnień radcowskich uzyskiwać będą po złożeniu ślubowania. Rozwiązuje to istotny problem, z jakim zderzali się radcowie prawni zaczynający swoją drogę zawodową.

Kolejny obszar oddziaływania społecznego projektu generuje zmiana dotycząca możliwości odbywania posiedzeń oraz podejmowania uchwał przez organy samorządu (zmieniany art. 45 oraz dodawany art. 45¹ ustawy) w formie hybrydowej. Zmiana ta ułatwi codzienne funkcjonowanie organów samorządu i może być uznana za niezbędne dostosowanie obowiązujących przepisów do współczesnych osiągnięć techniki oraz do rzeczywistości społecznej. Zmiana wpłynie na Krajowy Zjazd Radców Prawnych, KRRP, Wyższą Komisję Rewizyjną, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych, radę okręgowej izby radców prawnych, okręgową komisję rewizyjną, okręgowy sąd dyscyplinarny.

Dostępne badania dotyczące przedsiębiorstw świadczą o tym, że wykorzystanie narzędzi do pracy zdalnej i hybrydowej pozwala przyciągać wartościowych pracowników, a jednocześnie ograniczać koszty funkcjonowania organizacji¹⁰. Analogicznie do przedsiębiorstw, ograniczenie czasu koniecznego na dojazd w celu fizycznej obecności powinno poprawiać jakość życia osób będących w składzie organów samorządu zawodowego.

C. Konsultacje społeczne

W toku prowadzonych konsultacji społecznych ankiety złożyło 37 osób, z których większość (56%) poparło rozwiązania zawarte w projekcie. Komentujący podkreślali zasadność wprowadzenia ustawy i jej możliwy pozytywny wpływ na działanie zawodów prawniczych i jakość świadczonych przez radców prawnych usług¹¹, jednocześnie zwracając uwagę na jej możliwe negatywne konsekwencje w postaci wzrostu kosztów¹².

⁹ N. Senkowska, 100 tys. zł za bezprawne używanie tytułu zawodowego. Będą nowe przepisy o radcach prawnych, „Rzeczpospolita”, <https://www.rp.pl/zawody-prawnicze/art43210371-100-tys-zl-za-bezprawne-uzywanie-tytulu-zawodowego-beda-nowe-przepisy-o-radcach-prawnych>.

¹⁰ „Zdecydowana większość firm, które wprowadziły u siebie pracę zdalną lub hybrydową bądź mają to w planach, dostrzega pozytywny wpływ na pozyskanie lub utrzymanie wartościowych pracowników (84 proc.) (...) korzystny wpływ pracy zdalnej lub hybrydowej na ograniczanie kosztów dostrzega 72 proc. przedsiębiorstw oferujących swoim pracownikom takie rozwiązanie oraz 46 proc. tych, które nie umożliwiają pracy z domu.” – K. Dębkowska, U. Kłosiewicz-Górecka, A. Szymańska, A. Wejt-Knyżewska, K. Zybertowicz, *Work-life balance a elastyczne formy organizacji pracy*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa 2024, <https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2024/04/PIE-Raport-work-life-balance-2024.pdf>.

¹¹ „Pośrednio wpłynie na klientów radców prawnych i instytucje wymiaru sprawiedliwości, poprawiając jakość obsługi i nadzoru zawodowego.” Zob. ID komentarza: 88342.

¹² „Wzrosną koszty prawne” – zob. ID komentarza: 89063.

VII. Skutki gospodarcze projektowanej ustawy

Zdaniem Wnioskodawców projekt wywoła pozytywne skutki gospodarcze. Proponowane regulacje będą porządkowały dotychczasowe przepisy, co będzie miało pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości. Wyeliminowanie różnych wątpliwości interpretacyjnych powinno zwiększyć pewność prawną prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto, na skutek wejścia w życie przepisów dotyczących ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, dojdzie do zmniejszenia obowiązków administracyjnych po stronie radców prawnych. Z oceną Wnioskodawców należy się zgodzić.

Projektowane rozwiązania nie będą mieć wpływu na gospodarkę, w tym dynamikę PKB, na rynek pracy czy na stopę inflacji. W pewnym, niedającym się obecnie oszacować, zakresie projektowana regulacja mogłaby przyczynić się do redukcji kosztów funkcjonowania organów samorządu zawodowego radców prawnych ze względu na projektowane ułatwienia proceduralne. Podobnie, brak jest danych pozwalających na formułowanie prognozy dotyczącej skutków projektowanej regulacji dla rozwoju rynku ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej radców prawnych.

W konsultacjach społecznych nie wpłynęły komentarze do projektu, które zawierałyby istotne informacje odnoszące się do skutków gospodarczych.

VIII. Skutki projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych

Przedstawiony projekt może wpłynąć na dochody budżetu państwa w wyniku zwiększenia wysokości grzywny w przypadku posługiwania się w sposób nieuprawniony tytułem zawodowym „radcy prawnego”. Zgodnie z propozycją Wnioskodawców kwota grzywny miałaby wzrosnąć z obecnie obowiązującego 1 000 zł do 100 tys. zł¹³. W przypadku nałożenia powyższej kary przez odpowiedni sąd rejonowy grzywna będzie wpłacana na rachunek bankowy sądu i przekazywana do budżetu państwa. Obecnie nie można jednak wskazać na konkretne wielkości wpływów ani perspektywę ich wykonania. Należy zgodzić się z Wnioskodawcami, iż przedłożony projekt nie powinien wywoływać skutków finansowych po stronie wydatków budżetu państwa ani budżetów lokalnych.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wskazano istotnych informacji dotyczących skutków finansowych projektowanych przepisów dla sektora finansów publicznych.

¹³ Jednocześnie należy wskazać, iż w procedowanym komisyjnym projekcie ustawy o zmianie ustawy o adwokaturze (RPW/34468/2025) proponuje się zwiększenie grzywny za nieuprawnione posługiwanie się tytułem „adwokat” z 1 000 zł do 50 tys. zł. Warto zatem zwrócić uwagę na wyraźne rozbieżności w tych dwóch propozycjach odnoszących się do tej samej kategorii czynu.

IX. Inne skutki projektowanej ustawy

Nie zidentyfikowano innych skutków wejścia w życie projektowanej ustawy.

X. Zmiana obciążeń administracyjnych

Wejście w życie projektowanej regulacji będzie skutkowało obowiązkiem wydania przez Ministra Finansów nowego rozporządzenia określającego szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych, w związku z nowelizacją art. 22⁷ u.r.p.

W pewnym, niedającym się obecnie oszacować, zakresie projektowana regulacja mogłaby przyczynić się do redukcji kosztów funkcjonowania organów samorządu zawodowego radców prawnych ze względu na projektowane ułatwienia proceduralne.

XI. Konkluzje

1. Skutki prawne: Rozwiązania zawarte w projekcie mają częściowo charakter porządkujący i doprecyzowujący, częściowo zaś zawierają nowe treści. Odnosząc się do tej ostatniej kwestii, należy wskazać, że zasadnym byłoby doprecyzowanie, że projektowany art. 74², który wprowadza na gruncie ustawy zasady odpowiedzialności w związku z posługiwaniem się w sposób nieuprawniony tytułem zawodowym radcy prawnego, przewiduje odpowiedzialność w trybie wykroczeniowym. Nie wynika to wprost z treści przepisu, a zostało wskazane w uzasadnieniu projektu.

Opiniowany projekt nie nasuwa wątpliwości co do zgodności z EKPC.

2. Skutki społeczne: Oddziaływanie społeczne projektu obejmie przede wszystkim radców prawnych i aplikantów, samorząd zawodowy i jego organy. Zasadniczym rezultatem ustawy będzie wzmocnienie pozycji samorządu zawodowego poprzez zmiany dot. jego funkcji dyscyplinującej oraz ubezpieczeń zbiorowych. Ponadto projekt może mieć dodatni wpływ na jakość usług prawniczych ze względu na penalizację bezpodstawnego wykorzystywania tytułu radcy prawnego. Uporządkowanie uprawnień zawodowych osób, które ukończyły aplikację, ale nie złożyły jeszcze ślubowania, powinno w pozytywny sposób przełożyć się na ich sytuację zawodową i życiową, jednocześnie zwiększając pulę osób mogących świadczyć usługi prawne.

3. Skutki gospodarcze: Projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na gospodarkę, w tym w szczególności nie wpłyną na przedsiębiorców, konsumentów ani na rynek pracy.

4. Skutki finansowe: Przedłożony projekt zmiany ustawy będzie wywoływał pozytywne skutki finansowe dla budżetu państwa po stronie dochodów; jednocześnie

projekt nie powinien powodować obciążeń finansowych dla sektora finansów publicznych.

Autorzy:

Konrad Kuszel, ekspert ds. legislacji (pkt I-III)

Justyna Branna, specjalistka w Wydziale Oceny Skutków Regulacji (pkt IV, XI.5)

Ilona Szczepańska-Kulik, ekspert ds. legislacji (pkt V.1, X, XI.1.1)

prof. Krzysztof Wojtyczek, ekspert ds. legislacji (pkt V.2, XI.1.2)

Marcin Wróbel, specjalista ds. społecznych (pkt. VI, X, XI.2)

dr hab. Piotr Tereszkievicz, specjalista ds. systemu gospodarczego (pkt. VII, X, XI.3)

dr hab. Kamilla Marchewka-Bartkowiak, specjalistka ds. finansów publicznych (pkt. VIII, X, XI.4)

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/